

## Tatilleri Değerlendirme

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا

“Allah’ın sana verdiği her şeyde âhîret yurdunu ara; bu arada dünyadan da nasîbini unutma!” (Kasas,77)

نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ: الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ

Efendimiz (s.a.s) şöyle buyurmuştur: “İki nimet vardır ki, insanların çoğu bu nimetleri kullanmakta aldanmıştır: Sıhhat ve boş vakit.” *Buhârî, Rikak 1. Tirmizî, Zühd 1.*

**Muhterem Müslümanlar!** Hutbemiz, “**Tatillerde dikkat etmemiz gereken bazı hususlar**” hakkında olacaktır.

**Tatil ile atalet** kelimeleri aynı kökten gelir. Bu yönüyle de tatilde; kendini atalete, tembelliğe salma manası ve tehlikesi vardır. Günümüzde insanlar senenin belirli vakitlerini tatil yaparak geçiriyorlar. Bazıları bunu meşru dairede yapsa da bazıları gaflete dalabiliyor ve günahlara girebiliyorlar. Kimileri tatillerini ruhlarını dinlendirme, yeniden şarj olma adına değerlendirirken, **kimilerinin yaptığı tatiller**, onları daha da yorabiliyor.

İnanmış sinelerin, kendilerini ve ailelerini dinlendirmek maksadıyla tatile çıkmaları, imkânları nispetinde ayda veya senede bir, belli günlerde bir yerlere gidip seyahat etmeleri canlılıklarını devam ettirmeleri adına önemlidir. **Yapılan işlere renklilik ve canlılık kazandırılmazsa, monotonluktan ötürü bıkkınlık ve yorgunluk olabilir.** Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), bıkkınlık hâsıl edecek şekilde kendilerini ibadete verenlere mâni olmuştur.

Kadınlık dünyasının sultanlarından Zeynep binti Cahş Validemiz, ibadet ü taate o kadar düşkün idi ki, yorulduğu zaman düşmemek için tutunmak maksadıyla mescitteki iki direk arasına bir ip germişti ve ona dayanıyordu. Bu ipi gören Allah Resûlü ikaz sadedinde şöyle buyurmuşlardı: **“Çözün o ipi, yorulunca istirahat etsin ve dinlendikten sonra ibadet yapsın.** Siz bıkkınlık göstermedikten sonra Allah bıkkınlık göstermez ve istediğinizi verir.”

Bir başka zamanda; “Sizden biriniz namaz kılariken uyku hali bastırırsa, kendisinden bu hal gidinceye kadar yatsın dinlensin. Çünkü **Uyku ile kılacağınız namazda, lehinizde yapacağınız duayı aleyhinizde yapma ihtimali var.**” buyurdular. (*Buhârî, Vüdü 53; Müslim, Müsâfirîn 222*)

Tatillerde, bedenle beraber ruh da dinlendirilmek isteniyorsa; **güzel ahlâk ve yaşayışlarıyla örnek olabilecek insanlarla beraber olunabilir.** Ecdat yadigârı tarihî eserler, müzeler, **dinimize hizmet etmiş büyüklerimizin kabirleri** ziyaret edilebilir. Böylece insanlar hem dinlenmiş hem de canlılığını korumuş olurlar.

**Seyahatlerimizi ve tatillerimizi başından sonuna kadar çok iyi planlayarak manevi beslenme ihmal edilmemeli,** dinlendirici/eğlendirici faaliyetlerin yanında, **Kur’ân bilmeyenlere Kur’ân okuması öğretilmeli,** birlikte kitap müzakereleri yapılmalı, evradü ezkâr okunmalı veya faydalı görülen daha farklı programlar yapılmalıdır. İnsanın arkadaşlarıyla düzenleyeceği bir kitap okuma kampının, zihnî, kalbî ve ruhî faydalarının yanında rahatlatıcı, dinlendirici bir yönü de vardır. Özellikle böyle bir kampı eğer imkân varsa kırların temiz havasını teneffüs edecekleri, dünyevî

meşgalelerden uzak kalacakları, ruhlarını dinlendirecekleri **asude** bir mekânda yapmaları, onların hem tatil ihtiyacını ziyadesiyle giderecek hem de manen beslenmelerine vesile olacaktır. Şartlar elveriyorsa bu tür programlar ailelerle birlikte yapılabilir, çocukların da ona iştiraki sağlanabilir.

**Tatil evden çıkınca başlar** prensibi ile hareket ederek, stresten uzak durulmalı, Efendimizin, yolculuklarda yaptığı farklı uygulamalardan dersler çıkarılmalı, **mahzun gönüller, hatalar unutulmamalı, gezilen yerlerin sosyal medyada paylaşılarak, gidemeyenlerin üzülmesine neden olunmamalıdır.**

İnanmış bir insan haftalık, aylık veya yıllık istirahatini yapmak için, mekân ve atmosfer değiştirdiğinde, bunu, **kalbine ruhuna derman olacak tarzda** yapmalı, **yeniden işe başladığında ruhen, kalben ve zihnen doymuş olarak başlamalıdır.** Beden, ruha tabi olduğundan dolayı, ruhun dinlenmesinden bedende nasibini alacak ve ruha arkadaşlık yapacaktır. **Tatil yapıyorum derken, vaktini israf etmemeli, manevi hayatı adına önemli olan bazı hayatî duygularını öldürmemelidir.**

Gaflet ve nefsani hevesleri kalınlaştırıcı yerlerde dinlenmeyi düşünmek, ruhun dinlenmesine engel olduğundan, kısmen bedenin dinlenmesini sağlayabilse de **bedenin tam olarak dinlenmesi zinde bir ruha bağlıdır.** Sadece bedenin isteklerini karşılamak için yapılan tatiller, bedeni dinlendirse de gafletin devamını sağlar ve **bir kısım manevi latifelerin ve hislerin ölmesine** neden olabilir.

**Kıymetli Müminler!**

**Vakit, servet, sıhhat ve devlet, bunları değerlendirmek ise, en büyük saadettir.** Zaman, Allah'ın

bize bahşettiği büyük bir nimet ve sermayedir. **Her şey zamanla telafi edilir, ama geçip giden zaman, hiçbir şeyle telafi edilemez.**

Gerek sıhhat gerekse zamanın her bir saniyesi, kullanıldıkları ve harcandıkları işlere göre insanın, lehinde veya aleyhinde şâhitlik yapacaklardır. Bu sermayeyi en iyi şekilde değerlendiremezsek, ahirette hesap vereceğimizi unutmayalım. Efendimiz (s.a.s) şöyle buyurmuştur: **“Hiçbir kul kıyamet gününde, ömrünü nerede tükettiğinden, ilmiyle ne gibi işler yaptığından, malını nereden kazanıp nerede harcadığından, vücudunu nerede yıprattığından sorulmadıkça, bulunduğu yerden kıpırdayamaz.”** (Tirmizî, *Kıyamet 1*)

Mü'min, çalışırken de dinlenirken de zamanını öyle tanzim etmelidir ki, hayatında boşluğa hiç yer kalmamalıdır. Mü'mine düşen şey sürekli hareket halinde olma, hayırlı bir işi bitirince ikinci bir işe koşmadır. **“ Bir işi bitirince, hemen başka işe giriş, onunla uğraş”** âyet-i, Müslümana önemli bir hareket felsefesi ve bir hayat düsturu sunmaktadır. (*İnşirah, 7*) Yorulma içinde dinlenme, dinlenmeyi bir başka yorulmanın başlangıcı hâline getirme, **“Çalışarak dinlenme, dinlenirken çalışma”** metoduyla hareket edilmelidir. Beyni okuma ve yazma ile meşgul olan ve yorulan biri, dinlenirken yatabileceği gibi, meşguliyet değiştirerek dinlenebilir; Kur'an okuyabilir, namaz kılabilir, kültürfizik hareketleri yapabilir.

İslâm'ın ilk asırlarında Müslümanları zirvelere taşıyan dinamikler; sa'yu gayret, çalışkanlık, bitmek bilmeyen bir aksiyon ve **yaşatmak için yaşamayı hayat felsefesi** hâline getirmedi. Bizi mahveden şey ise; rahata düşkünlük, yaşama

zevki, istirahate çekilmedir. Bir mü'min için, **“artık yapacak bir şey kalmadı, vazifem bitti, bundan sonra hep dinleneceğim”** diye rahata kapılıp boş durması söz konusu olamaz.

Sözün özü; **tatil veya dinlenme anlayışımızın**, hiçbir şey yapmadan durma değil, **aktif dinlenme üzerine kurulması gerekir**. Meşguliyetlerimizi değiştirerek dinlenme, **dinlenirken yeni yapacağımız işlere motive olma, bedenimiz meşru dairede dinlenirken, ruhumuzun da huzur bulması hedefimiz olmalıdır**.

Bu temenni ve dileklerle herkese; kazasız, belasız, hayırlı ve bereketli tatiller dileriz.